Міністерство
фінансів
України

Україна посилює правила протидії податковим зловживанням

Євроінтеграція та ОЕСР

Імплементація положень Директиви ATAD

статей 5, 6, 9, 9a, 9b щодо оподаткування при переміщенні активів за межі України, загального правила протидії податковим зловживанням (GAAR) та усунення наслідків гібридних розбіжностей

Протидія податковим зловживанням

Законопроєкт спрямований на те, щоб:

Захистити податкову базу України від штучного зменшення податкових зобов’язань

Запобігати переміщенню прибутку до юрисдикцій із нижчим рівнем оподаткування

Наблизити правила України до стандартів ЄС та ОЕСР

ATAD → спільний мінімальний стандарт ЄС протидії агресивному податковому плануванню

Три нові правила

01 Exit Tax

Оподаткування приросту вартості активів при їх переміщенні за межі України

02 GAAR

Правило протидії штучним операціям, спрямованим на отримання податкової вигоди

03 Гібридні розбіжності

Усунення податкових переваг, що виникають через різне податкове трактування операцій і суб'єктів у різних країнах

Оподаткування при переміщенні активів за межі України

Україна втрачає право оподаткувати актив — приріст його вартості оподатковується

01 Exit Tax

Якщо приріст вартості активу виник в Україні, але може залишитися неоподаткованим через його переміщення за межі України, застосовуватимуться правила оподаткування при переміщенні активів

Приріст вартості = Ринкова вартість активу на дату переміщення − Вартість активу для цілей оподаткування

Правила застосовуються, зокрема, при:

- зміна податкової резиденції
- передача активів постійному представництву за кордоном
- переміщення діяльності постійного представництва за межі України
- припинення такої діяльності

не буде оподатковуватися тимчасове (до 12 місяців) переміщення активів у межах операцій фінансування з цінними паперами, застави чи управління ліквідністю, переміщення між платником податку та його дочірнім підприємством, а також зміна лише місця перебування активу, якщо Україна не втрачає права на оподаткування

Протидія штучним операціям і податковим розбіжностям

02 GAAR

Якщо операція формально відповідає закону, але є штучною та спрямованою на отримання податкової вигоди всупереч меті Податкового кодексу, вона не враховується в частині зловживання, а податки визначаються за фактичним змістом відносин сторін.

Доводити податкове зловживання має контролюючий орган

03 Усунення наслідків гібридних розбіжностей

Якщо різне податкове трактування в різних країнах дозволяє:

витрати врахувати двічі або

врахувати витрати без оподаткування відповідного доходу,

такі податкові наслідки усуваються

Україна наближає податкові правила до ЄС

Законопроєкт:

- Посилює захист податкової бази України
- Протидіє штучному зменшенню податкових зобов’язань
- Імплементує положення **ATAD** щодо Exit Tax, GAAR та гібридних розбіжностей
- Враховує рекомендації **OECP** у межах Плану дій BEPS

Як застосовуватимуться нові правила

Законопроєкт передбачає:

Спеціальні правила податкового контролю

для застосування нових положень щодо протидії податковим зловживанням

Комісію з питань застосування GAAR

- Постійно діючий колегіальний орган центрального апарату ДПС
- Перевірка можлива лише за наявності висновку Комісії
- Заперечення платника розглядають інші члени Комісії, які не брали участі в ухваленні висновку
- Платник може подати додаткові документи та вимагати участі представників Мінфіну й обраних експертів

1 січня 2028 року

Нові правила застосовуватимуться з цієї дати (Закон набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування).